

Protokół z posiedzenia Komitetu Sterującego – Monitorującego
Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Organizacji Poradniczych na lata 2022-2033
w dniu 27.06.2025 r.

W dniu 27 czerwca 2025 r. za pomocą platformy Microsoft Teams odbyło się zdalne posiedzenie Komitetu Sterującego-Monitorującego (dalej „Komitetu”) Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Organizacji Poradniczych na lata 2022-2033 (dalej „RPWROP”, „Program”).

Celem spotkania było:

- omówienie zmian programowych konkursu RPWROP – edycja 2025 oraz omówienie uwag z konsultacji społecznych do programu;
- doprecyzowanie obszarów zmian na poziomie programowym RPWROP – edycja 2025.

W posiedzeniu wzięły udział następujące osoby:

- Magdalena Zaraś – Przewodnicząca Komitetu, Zastępczyni Dyrektora Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego KPRM
- Ewa Lange – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
- Magdalena Stawarz – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
- Piotr Mierecki – Radca Szefa KPRM, Biuro Kadr i Rozwoju Zawodowego
- Monika Ojdowska – przedstawicielka organizacji pozarządowych
- Piotr Lewko – przedstawiciel organizacji pozarządowych
- Tadeusz Podymiak – przedstawiciel organizacji pozarządowych
- Adela Gąsiorowska – Zastępczyni Dyrektora NIW-CRSO
- Ewa Kalbarczyk – Zastępczyni Dyrektora NIW-CRSO
- Łukasz Ofiara – Kierownik Biura Programów Tematycznych NIW-CRSO
- Katarzyna Retlikowska – Starsza specjalistka, Biuro Programów Tematycznych NIW-CRSO

Posiedzenie otworzył Pan Łukasz Ofiara, który przywitał członków Komitetu i przedstawił porządek obrad, a następnie przeszedł do omówienia prezentacji przedstawiającej dotychczasową realizację Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Organizacji Poradniczych na lata 2022 – 2033. Prezentacja przedstawiała m.in. alokację środków finansowych, liczbę organizacji wnioskujących o dotacje oraz liczbę wniosków złożonych do konkursu, zakresy wsparcia w ramach poszczególnych priorytetów, a także liczbę porad udzielonych przez organizacje.

Po zakończeniu prezentacji, Pan Łukasz Ofiara przedstawił informacje dotyczące przeprowadzonych konsultacji programowych, które miały dwuetapowy charakter. Pierwszy etap polegał na wypełnieniu ankiety konsultacyjnej przez organizacje pozarządowe, natomiast drugi etap był jednodniowym spotkaniem, którego celem było zebranie opinii i rekomendacji odnoszących się do przyszłego kształtu Programu. Dodatkowo, przeprowadzono także konsultacje międzyresortowe celem zidentyfikowania obszarów poradniczych już zabezpieczonych przez organy państwowe po to, by w ramach realizacji RPWROP nie powielać wspierania tych samych obszarów, lecz poprzez program wpływać na nie umacniająco. Członkom komitetu zostały przedstawione główne obszary poradnicze dotychczas niewystarczająco zagospodarowane lub całkowicie pominięte w obecnym systemie wsparcia społecznego.

Następnie Pan Łukasz Ofiara przeszedł do omówienia wyników konsultacji przeprowadzonych w formie ankiet konsultacyjnych. Środowisko organizacji poradniczych najczęściej wskazywało braki i potrzebę wsparcia w obszarach takich jak poradnictwo psychologiczne (ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży), poradnictwo prawne, zdrowotne, zawodowe, a także poradnictwo migracyjne oraz pracownicze.

W dalszej części Pan Łukasz Ofiara zaprezentował tabelę zawierającą proponowane zmiany w Programie, proponując, aby omówienie poszczególnych punktów odbyło się w formie otwartej dyskusji.

Pierwsze omawiane zagadnienie dotyczyło wprowadzenia standardów poradnictwa. Pan Łukasz Ofiara podniósł problematykę podmiotów, które na czas trwania programu określały się jako organizacje poradnicze, co wzbudzało wątpliwości, co do jakości oferowanych przez nie usług poradniczych. Dlatego też zaproponował, aby w Programie wyraźnie podkreślić zestaw standardów, które powinny definiować organizacje świadczące usługi poradnicze. Wskazane standardy obejmują: profesjonalizm, rzetelność, poufność, bezstronność, samodzielność klienta, prawo odmowy prowadzenia sprawy, niekomercyjny charakter usług. Pan Łukasz Ofiara zaproponował wprowadzenie zapisu o standardach poradniczych w formie ogólnej ze względu na brak podmiotów uprawnionych do formalnego certyfikowania lub akredytowania organizacji poradniczych.

Jako pierwszy głos w dyskusji zabrał Pan Piotr Lewko, który uznał za zasadne wzmocnienie zapisów dotyczących standardów, jednak zwrócił uwagę na potrzebę ich doprecyzowania redakcyjnego. Według Pana Piotra Lewko organizacje powinny kierować się standardami nie tylko podczas realizacji zadań publicznych w ramach RPWROP, ale także w ramach swojej codziennej działalności. W związku z powyższym, zasugerował zmiany redakcyjne podkreślające kierowanie się standardami poradniczymi jako integralnym elementem codziennej pracy organizacji poradniczych, a nie tylko warunkiem realizacji zadań w ramach programu.

Głos zabrał Pan Piotr Mierecki, który wyraził wątpliwości co do propozycji rozszerzenia zapisów dotyczących standardów poradnictwa, gdyż próba uregulowania standardów w codziennej działalności organizacji wykraczałaby poza zakres Programu i mogłaby być rozumiana jako nieuzasadnione rozszerzenie kompetencji Programu oraz ingerencją w działalność organizacji pozarządowych.

Pan Piotr Mierecki wyraził obawę dotyczącą możliwości narzucania organizacjom dodatkowych standardów, poza tymi które zostały wypracowane w ramach środowiska organizacji pozarządowych i są przez nie stosowane.

Do wypowiedzi Pana Piotra Miereckiego odniosła się Pani Dyrektor Adela Gąsiorowska, która podkreśliła, że zakorzenienie już wypracowanych standardów jest istotne w kontekście regulacji konkursowych, aby zapewnić transfer środków publicznych wyłącznie do organizacji spełniających te standardy, co było także postulatem samych organizacji poradniczych. Wyjaśniła, że wprowadzenie standardów może być traktowane jako jedno z kryteriów podmiotowych w konkursie.

Na zakończenie wątku dotyczącego standardów, Pan Łukasz Ofiara podsumowująco zapytał członków komitetu czy zaproponowane brzmienie zapisu można pozostawić bez dalszych modyfikacji, co spotkało się z akceptacją uczestników spotkania.

Pan Łukasz Ofiara przeszedł do omawiania kolejnego tematu z tabeli, tj. obszarów poradnictwa i poinformował, że po przeanalizowaniu zgłoszonych podczas konsultacji uwag, zaproponowano wzmocnienie poradnictwa psychologicznego ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży, a następnie usunięcie z RPWROP poradnictwa obywatelskiego i zawodowego, uzasadniając ten fakt tym, że poradnictwo obywatelskie jest traktowane szeroko i mieści się w poradnictwie prawnym, a poradnictwo zawodowe również występuje w innych obszarach. W programie miałyby natomiast pojawić się poradnictwo specjalistyczne, które obejmowałoby swym zasięgiem m.in. kwestie ochrony zwierząt, tożsamości seksualnej czy też wsparcie dla migrantów. Dodatkowo przewidziano możliwość tworzenia ścieżek tematycznych w ramach Programu, co pozwoliłoby elastycznie reagować na bieżące potrzeby społeczeństwa.

Po powyższym wprowadzeniu w tematykę zmian w obszarach poradniczych, Pan Łukasz Ofiara zaprosił członków Komitetu do dyskusji nad zagadnieniami.

Pan Piotr Lewko odniósł się do zmiany w zakresie poradnictwa psychologicznego, proponując zmianę o charakterze redakcyjnym, tj. pozostawienie ogólnego określenia „poradnictwo psychologiczne” bez wyróżniania w nazwie nurtu psychologicznego „ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży”. Następnie powiedział, że wskazanie młodzieży jako grupy priorytetowej mogłoby się znaleźć w opisie, części narracyjnej, ale nie w tytule obszaru.

Pan Łukasz Ofiara przyznał, że przedstawiona uwaga jest warta rozważenia z perspektywy praktycznej realizacji Programu.

Następnie, głos zabrał Pan Piotr Mierecki, który odniósł się do dwóch kwestii poruszanych w trakcie dyskusji. W pierwszej kolejności nawiązał do propozycji rozszerzenia Programu o problematykę integracji społecznej migrantów i uchodźców, wyrażając zdanie, że integracja migrantów wykracza poza ramy i główne założenia omawianego Programu. Następnie wskazał na istnienie innych, dedykowanych programów rządowych, które już zajmują się integracją i wsparciem migrantów oraz uchodźców.

W drugiej części swojej wypowiedzi odniósł się do wcześniejszego głosu Pana Piotra Lewko, dzieląc jego obawy co do skuteczności zastosowania takiego wyróżnienia dotyczącego szczególnego uwzględnienia młodzieży, stwierdzając, że mogłoby ono realnie spowodować wykluczenie lub zniechęcenie innych grup odbiorców do aplikowania w ramach Programu.

W odpowiedzi na wątpliwości zgłoszone przez Pana Piotra Miereckiego, głos zabrała Pani Dyrektor Adela Gąsiorowska. W pierwszej kolejności odniosła się do kwestii poradnictwa psychologicznego, aprobując pomysł usunięcia z nazwy tego nurtu odniesienia do młodzieży, ponieważ mogłoby ono sugerować, że jest to dominujący obszar działań poradnictwa psychologicznego w RPWROP. Zdaniem Pani Dyrektor Adeli Gąsiorowskiej, lepszym rozwiązaniem byłoby umieszczenie wspomnianego doprecyzowania w opisie, a nie w nazwie samego nurtu, co zapobiegnie nieporozumieniom interpretacyjnym i nie zniechęci potencjalnych beneficjentów.

Pani Dyrektor Adela Gąsiorowska następnie przeszła do wątku integracji społecznej migrantów i uchodźców. Zaznaczyła, że integracja rzeczywiście wykracza poza ramy RPWROP i jest rozumiana w znacznie szerszym kontekście, ale potrzebne jest także wspieranie organizacji świadczących poradnictwo osobom z doświadczeniami migracyjnymi, co zostało zasygnalizowane w ramach zgłoszonych uwag konsultacyjnych. Pani Dyrektor Adela Gąsiorowska podsumowując zaproponowała, aby nie usuwać całkowicie odniesienia do tej grupy, lecz doprecyzować, że pomoc dla migrantów i uchodźców w ramach Programu nie będzie ograniczać się wyłącznie do poradnictwa prawnego, ale mogłaby mieć kompleksowy charakter i w ten sposób zostałaby zachowana spójność z zakresem Programu.

W dalszej części dyskusja przeszła na kwestię poradnictwa obywatelskiego. Pan Piotr Lewko wyraził dezaprobatę wobec pomysłu likwidacji poradnictwa obywatelskiego i zawodowego w ramach realizacji RPWROP. W swojej wypowiedzi przywołał także genezę systemu pomocy obywatelskiej w Polsce. Następnie nawiązał do poradnictwa zawodowego, wyrażając myśl, że ten rodzaj poradnictwa także powinien pozostać w RPWROP. W podsumowaniu swojej wypowiedzi Pan Piotr Lewko opowiedział się za utrzymaniem tych dwóch rodzajów poradnictwa.

Pan Tadeusz Podymiak stwierdził, że poradnictwo zawodowe jednak powinno zostać usunięte z Programu lub powinno zostać włączone w ramach poradnictwa specjalistycznego w odniesieniu do osób z niepełnosprawnościami.

Następnie głos w dyskusji zabrała Pani Monika Ojdowska, wyrażając stanowisko zbliżone do Pana Piotra Lewko. Pani Monika Ojdowska podkreśliła, że działania objęte programem powinny mieć szeroki obszar i poradnictwo obywatelskie powinno być kontynuowane, by Program umożliwiał organizacjom kompleksowe wsparcie odbiorców. Jeśli chodzi o poradnictwo zawodowe, Pani Monika Ojdowska zgodziła się ze zdaniem Pana Tadeusza Podymiaka, że można je wyłączyć z Programu, ponieważ jest ono realizowane przez urzędy pracy.

Pan Łukasz Ofiara podkreślił potrzebę sprawnego przeprowadzenia procesu decyzyjnego.

Pan Piotr Lewko w swojej odpowiedzi podkreślił, że nie chce przedłużać dyskusji na temat poradnictwa zawodowego, mimo że jego stanowisko jest odmienne od innych. Pani Monika Ojdowska także nie chciała przedłużać dyskusji i powtórzyła, że należy rozszerzać zakresy usług poradnictwa, aby zapewnić klientom kompleksowe wsparcie w jednym miejscu celem zwiększenia efektywności udzielanej pomocy.

W celu zamknięcia dyskusji nad wątkiem obszarów poradnictwa, Pan Łukasz Ofiara zaproponował żeby w zapisie Programu zostawić poradnictwo obywatelskie, a usunąć poradnictwo zawodowe i jednocześnie dodać zapis w ramach poradnictwa specjalistycznego, wskazujący na uwzględnienie poradnictwa zawodowego w jego ramach.

Pani Przewodnicząca Magdalena Zaraś poparła propozycję Pana Łukasza Ofiary.

Następnie Pan Łukasz Ofiara podsumował dotychczasową dyskusję i przeszedł do omówienia kolejnych zaproponowanych zmian. Pierwsza z nich dotyczyła rozszerzenia definicji poradnictwa polegającej na włączeniu do Programu organizacji nieformalnych. Pan Łukasz Ofiara zarekomendował odrzucenie propozycji rozszerzenia definicji organizacji poradniczych ze względu na fakt, iż RPWROP jest dedykowany organizacjom pozarządowym.

Kolejna uwaga dotyczyła chęci wprowadzenia standaryzacji i akredytacji organizacji, jednak na obecnym etapie NIW – CRSO nie ma kompetencji akredytacji, ale zostały uwzględnione standardy poradnicze.

Następny wątek dotyczył wprowadzenia poradnictwa uwzględniającego formę grupową. Temat ten narodził się podczas zjazdu jednodniowego, gdzie wniesiono potrzebę rozwoju działań w tym aspekcie. Pan Łukasz Ofiara zaproponował, by przeformułować definicję tak, żeby nie dotyczyła poradnictwa grupowego jako odrębnej usługi, ale obejmowała swym zasięgiem udzielanie porad, informacji oraz prowadzenie konsultacji także w formie grup wsparcia. Celem byłoby szersze ujęcie poradnictwa np. w kontekście poradnictwa psychologicznego, aby organizacje prowadzące grupy wsparcia mogły być uwzględnione i skorzystać z Programu jako beneficjenci.

Pani Dyrektor Adela Gąsiorowska doprecyzowała, że w Programie nie pojawi się nowy termin, tj. poradnictwo grupowe, ale że użyty zostanie termin „grup wsparcia”.

Kolejny temat dotyczył poradni parafialnych świadczących pomoc prawną lub specjalistyczną i tego czy mogą one być odbiorcami uprawnionymi do otrzymania wsparcia w ramach Programu.

Pani Dyrektor Adela Gąsiorowska zaznaczyła, że poradnie parafialne funkcjonują głównie w ramach priorytetu czwartego, podobnie jak poradnie uniwersyteckie. Podkreśliła, że są to grupy nieformalne uczestniczące w regrantingu i poddała rozważeniu czy parafie należałoby traktować jako odrębną kategorię odbiorców, czy pozostawić je jako część grup nieformalnych bez względu na to czy działają przy parafii lub innej instytucji.

Pan Tadeusz Podymiak włączył się dyskusji i zaproponował, by pozostawić je jako grupę nieformalną.

Pan Łukasz Ofiara odniósł się do propozycji Pana Podymiaka, mówiąc, że jednak pomysł wymaga przemyślenia ze względu na treść Programu, w której są wymienieni odbiorcy wsparcia i zwrócił uwagę, że wśród wymienionych podmiotów są zarówno poradnie uniwersyteckie, jak i parafialne. W Programie odbiorców wskazano jako organizacje pozarządowe.

Pan Łukasz Ofiara wskazał także, że kwestie dotyczące grup nieformalnych będą omawiane w dalszej części dyskusji.

Następnie Pan Piotr Lewko odniósł się do wypowiedzi przedmówców i wyraził swoje zapytanie w kontekście parafii jako podmiotu realizującego tylko pomoc prawną i specjalistyczną, a następnie rozważał czy takie ujęcie nie wpływa wykluczająco na możliwości parafii do prowadzenia innych nurtów poradnictwa, w tym poradnictwa rodzinnego.

Pan Łukasz Ofiara odpowiedział Panu Piotrowi Lewko, że zapis dotyczący pomocy specjalistycznej pochodzi z poprzedniej wersji programu i nie był zmieniany.

Pan Piotr Mierecki włączył się do dyskusji, wskazując, że prawdopodobnie jest to kwestia błędu redakcyjnego. Zauważył, że w trakcie pisania Programu z rozpędu wpisano „pomoc prawną i specjalistyczną”. Ponadto, podkreślił, że poradnie przy parafiach należy pozostawić w Programie, jednak warto zrehabilitować zakres poradnictwa, aby lepiej odpowiadało rzeczywistości i zrezygnować z obecnego zawężenia, które jego zdaniem jest nieadekwatne.

Pani Dyrektor Adela Gąsiorowska również zabrała głos, zgadzając się z potrzebą przeredagowania zapisu, aby go ujednolicić z pozostałą częścią Programu.

W dalszej kolejności Pan Łukasz Ofiara po podsumowaniu wcześniejszych tematów przeszedł do kolejnych punktów dyskusji i wniósł propozycję podziału konkursu na dwie ścieżki, tj. dla bardziej doświadczonych i mniej doświadczonych organizacji z mniejszym budżetem. Zaznaczył, że te kwestie powinny podlegać rozstrzygnięciu na poziomie regulaminu konkursu, a nie w samym Programie.

Na koniec Pan Łukasz Ofiara zaprezentował propozycję likwidacji priorytetu czwartego, ponieważ w ankietach konsultacyjnych zostało zakomunikowane, że realizacja priorytetu czwartego budzi wątpliwości różnych stron środowiska pozarządowego i wiąże się z obawami co do profesjonalizmu i odpowiedzialności grup nieformalnych realizujących poradnictwo.

Pan Piotr Lewko poprosił o informację ile beneficjentów otrzymało środki z priorytetu czwartego w celu ocenienia, czy likwidacja tego priorytetu dotknie znaczną liczbę podmiotów, czy jest to raczej niszowy obszar.

Pan Łukasz Ofiara odpowiedział, że w ramach priorytetu czwartego obecnie realizowane są cztery umowy, które obejmują swoim obszarem teren całego kraju. Pan Łukasz Ofiara oszacował, że w ramach mechanizmu regrantingu udzielanych jest od 12 do 30 migrantów w obszarach.

Następnie Pan Piotr Lewko zasugerował, że może lepiej byłoby zmodyfikować priorytet czwarty celem zadbania o profesjonalizm podmiotów korzystających ze wsparcia, aby środki finansowe trafiały do podmiotów które działają profesjonalnie.

Natomiast Pan Tadeusz Podymiak zaproponował likwidację priorytetu czwartego i przeniesienie środków z tego priorytetu do priorytetu drugiego.

Pan Łukasz Ofiara w odpowiedzi na propozycję Pana Tadeusza Podymiaka podkreślił, że jeśli część organizacji mogłaby przeznaczać środki na minigranty, to priorytet czwarty właściwie by nie zniknął, tylko zostałby przeniesiony do priorytetu drugiego ze ścieżką grantową, co mogłoby skomplikować realizację priorytetu drugiego.

Do wypowiedzi Pana Łukasza Ofiary odniosła się Pani Magdalena Zaraś, dzieląc się informacją, że na podstawie rozmów z organizacjami pozarządowymi, można wywnioskować, iż są one zainteresowane możliwością realizowania wsparcia w formie minigrantów na swoje działania. Podkreśliła, że decyzja o likwidacji lub utrzymaniu tego priorytetu wymaga dalszego rozważenia.

Pan Piotr Mierecki zasugerował, by na razie nie likwidować priorytetu czwartego, ponieważ brakuje pełnej wiedzy, jaki skutek mogłoby mieć takie działanie.

Na zakończenie Pan Łukasz Ofiara podsumował, że przedstawione zostały wszystkie poruszone kwestie w ankietach konsultacyjnych.

W dalszej części dyskusji Pan Piotr Lewko dopytał Pana Łukasza Ofiarę o ścieżki tematyczne, uzyskując odpowiedź, że możliwość wprowadzenia ścieżek tematycznych w ramach realizacji poszczególnych priorytetów pozwala na większą elastyczność w odpowiadaniu na potrzeby społeczne.

Pan Łukasz Ofiara po omówieniu wszystkich punktów z tabeli konsultacyjnej przekazał głos Pani Magdalenie Zaraś, a następnie Komitet pod jej przewodnictwem przyjął poprawki do Programu w zaproponowanym zakresie. Pani Magdalena Zaraś na koniec posiedzenia podziękowała wszystkim uczestnikom spotkania, prosząc Pana Łukasza Ofiarę o przedstawienie planu dalszych działań dotyczących Programu.

Pan Łukasz Ofiara na prośbę Pani Dyrektor Magdaleny Zaraś przedstawił dalszy harmonogram prac:

1. zmiany programowe zostaną opracowane i preredagowane we współpracy z Dyrekcją NIW – CRSO;
2. Program zostanie następnie skierowany pod obrady Rady Ministrów w celu przyjęcia uchwały zmieniającej jego treść;
3. równolegle, zakładając przyjęcie Programu, prowadzone będą prace nad Regulaminem, uwzględniające zmiany przyjęte na posiedzeniu KSM w dniu 27.06.2025 r. oraz uwagi zgłoszone w ramach konsultacji społecznych;
4. po zatwierdzeniu Programu planowane jest kolejne posiedzenie Komitetu Sterującego–Monitorującego oraz konsultacje społeczne regulaminu na podstawie przyjętego programu.

Pani Magdalena Zaraś zamknęła posiedzenie komisji, dziękując wszystkim uczestnikom za aktywny udział w dyskusji oraz wniesione uwagi. Szczególne podziękowania skierowała do Pana Łukasza Ofiary za przygotowanie i prowadzenie posiedzenia.